

Závěr

Ambicí mé práce, jak bylo předesláno, nebylo podat vyčerpávající přehled všech práv a povinností společníků jednotlivých forem obchodních společností, ale omezil jsem se na některá, v úvodu vymezená specifická práva a povinnosti společníků. Zároveň jsem se snažil jak o srovnání těchto práv a povinností podle jednotlivých forem společností, tak vystihnout obecnější charakter a smysl právní úpravy, a to i proto, že příslušná oblast právních vztahů by měla být relativně brzy nově komplexně upravena.

V první kapitole jsem představil základní pojmy, s kterými pracuje právní úprava v oblasti práv a povinností společníka, zejména pojem obchodní společnost, pojem společník obchodní společnosti a podíl na obchodní společnosti ve vztahu k právům a povinnostem společníků.

V druhé kapitole jsem vybraná práva a povinnosti zkoumal z obecného hlediska. Jako nejpodstatnější rozlišení pro naše účely se jeví dělení na společnosti osobní a společnosti kapitálové a jako určující se jeví vazba společníka a společnosti, u společností osobních mnohem užší než u společností kapitálových.

Ve třetí kapitole jsem se věnoval hlouběji specifikům jednotlivých forem společností, stále s ohledem na vybraná práva a povinnosti, neztrácel jsem však ze zřetele vzájemné srovnávání. Příležitostně jsem si přitom všiml oblastí a otázek, kde není jasná pozitivně právní úprava a kde se teoretické názory na její správný výklad liší. V těchto případech jsem se přikláněl vždy na jednu či druhou stranu, představovanou citovanou autoritou či autoritami nebo zaujal postoj k právním názorům, obsaženým ve zkoumaných rozhodnutích vyšších soudů a vyjádřil též zdůvodnění, proč takový názor zaujímám.

Z pohledu společníka, což bylo součástí mého cíle stanoveného v úvodu, mají různá práva a povinnosti rozdílnou závažnost. Během zpracování práce jsem tak dospěl k postoji, že jedněmi z práv a povinností s možnými nejzávažnějšími dopady je otázka ručení společníka a je na místě, aby této otázce věnoval společník náležitou pozornost, neboť mnohdy společník takové dopady dostatečně nepředvídá, nevyjímaje z toho též konsekvence v případě

společníků, kteří se nacházejí v manželství.

Věnoval jsem se proto též některým vybraným otázkám práv a povinností společníků, souvisejícími se společným jměním manželů, které v praxi činí problémy. Moji pozornost tak upoutalo, jak jsou v některých případech tyto otázky řešeny vyššími soudy podle mého názoru diskutabilně či vzájemně rozporně při absenci detailnější právní úpravy; dlužno však poznamenat, že pramen právní úpravy společného jmění manželů a způsob její interpretace leží v oblasti obecnějšího práva občanského.

Některé z nastíněných problémů by mohly a měly být odstraněny zcela novou kodifikací občanského a obchodního práva včetně zvláštní úpravy práva obchodních korporací, neboť tvůrci návrhu této nové úpravy jsou si řady z těchto nedostatků vědomi.

Pokud se jedná o nadnárodní formy obchodních společností, platná právní úprava se snaží vytvořit podmínky pro překonání roztržitého a nepřehledného národního práva a ulehčit přeshraniční obchodní styk uvnitř Evropské unie, dosavadní praktické uplatnění těchto právních forem obchodních společností je ale navzdory tomu stále mizivé. Jako nadějná pro praxi se mi však jeví do blízké budoucnosti připravovaná právní forma tzv. evropské soukromé společnosti. Nezbyvá než vyjádřit přání, že nedávné zadrhnutí procesu přijímání nařízení o evropské soukromé společnosti se podaří vbrzku překonat a příslušná právní úprava umožní vznik této nové formy obchodní společnosti.